

MDB-4155-56 Seat No. _____

B. A. (Sem. I) Examination

November / December - 2018

Gujarati : CE - 102

(૧) ગઢકૃતિનો અભ્યાસ : મિથ્યાભિમાન-દલપતરામ
(Old Course)

(૨) ગઢકૃતિનો અભ્યાસ : 'અગિયાર દેરાં' - રામચંદ્ર પટેલ
(New Course)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

(૧) ગઢકૃતિનો અભ્યાસ : મિથ્યાભિમાન-દલપતરામ
(Old Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

૧ ગઢ સાહિત્ય પ્રકાર તરીકે એકાંકી તથા નાટક સ્વરૂપની ચર્ચા કરો. ૧૪

અથવા

૧ નીચેનામાંથી કોઈ પણ ચાર અલંકાર સદષ્ટાંત સમજાવો : ૧૪

(૧) શ્લેષ

(૨) ઉપમા

(૩) વર્ણાનુપ્રાસ

(૪) સજ્જવારોપણ

(૫) ઉત્પ્રેક્ષા

(૬) દષ્ટાંત.

- ૨ નાટકના ઉદ્ભવ અને વિકાસની ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- ૨ 'મિથ્યાભિમાન' નાટકને પ્રહસન તરીકે મૂલવો. ૧૪
- ૩ દલપતરામના જીવનનો પરિચય કરાવી તેમના સાહિત્ય સર્જન વિશે વિગતે ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા
- ૩ 'મિથ્યાભિમાન' નાટકના આધારે નાટ્યકાર દલપતરામની વિશેષતાઓ જણાવો. ૧૪
- ૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪
- (૧) 'મિથ્યાભિમાન'ની રંગમંચક્ષમતા
- (૨) 'મિથ્યાભિમાન'માં હાસ્યરસ
- (૩) 'મિથ્યાભિમાન'માં ભવાઈનો પ્રયોગ
- (૪) 'મિથ્યાભિમાન'ની પાત્રસૃષ્ટિ.
- ૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) નવલકથા સ્વરૂપનાં ઘટકતત્ત્વો જણાવો.
- (૨) રૂપક અલંકારને સમજાવો.
- (૩) 'હોડી જાણે આરબ ઘોડી' - આ અલંકાર ઓળખાવો.
- (૪) સૂત્રધાર 'મિથ્યાભિમાન' નાટકનો પ્રારંભ કેવી રીતે કરાવે છે ?
- (૫) જમનાનું દામ્પત્ય જીવન કરુણ કેમ છે ?
- (૬) જીવરામ ભટ્ટના સાળા અને સસરાના નામ લખો.
- (૭) મિથ્યાભિમાન એટલે શું ?
- (૮) કુતુબમિયાના પાત્ર વિશે ટૂંકમાં જણાવો.
- (૯) રંગલાના બાહ્ય દેખાવનું ટૂંકમાં વર્ણન કરો.
- (૧૦) 'મિથ્યાભિમાન'નું શીર્ષક સમજાવો.
- (૧૧) જીવરામ ભટ્ટનું માનસ પરિવર્તન કેમ થાય છે ?
- (૧૨) નાટકનો અંત કેવો છે ?

(૨) ગદ્યકૃતિની અભ્યાસ : 'અગિયાર દેરાં' - રામચંદ્ર પટેલ
(New Course)

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

- ૧ (અ) ગમે તે એકનો સ્વરૂપલક્ષી પરિચય આપો : ૭
- (૧) ટૂંકીવાર્તા
- (૨) લઘુકથા
- (૩) એકાંકી
- (બ) સર્જક રામચંદ્ર પટેલના જીવનઘડતરનાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. ૭
- અથવા
- (બ) રામચંદ્ર પટેલના સમગ્ર સાહિત્યને મૂલવો. ૭
- ૨ નીચેનામાંથી કોઈ પણ એક વાર્તાની સમીક્ષા કરો : ૧૪
- (૧) બ્રાહ્મણકન્યા
- (૨) પોઠિયો
- (૩) ખેતર
- ૩ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે) ૧૪
- (૧) 'અગિયાર દેરાં'માં લેખકની ગદ્યશૈલી
- (૨) સર્જકના સ્વાનુભવવાળી વાર્તાઓ.
- (૩) ભાષીજીનું શબ્દચિત્ર
- (૪) 'અગિયાર દેરાં' શીર્ષકની યથાર્થતા.

૪ નીચેના અલંકારોનો પરિચય કરાવો : (કોઈ પણ ચાર)

૧૪

- (૧) વર્ણાનુપ્રાસ
- (૨) દૃષ્ટાંત
- (૩) શ્લેષ
- (૪) ઉત્પ્રેક્ષા
- (૫) વ્યતિરેક
- (૬) વ્યાજસ્તુતિ.

૫ નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો :

૧૪

- (૧) ટૂંકીવાર્તાનાં ઘટકતત્ત્વો જણાવો.
- (૨) નવલકથાની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.
- (૩) રામચંદ્ર પટેલનાં કોઈ પણ ચાર પુસ્તકોનાં નામ લખો.
- (૪) રતનનું મૃત્યુ કેવી રીતે થાય છે ?
- (૫) 'ચૂડેલ' વાર્તામાં કોનો અનુભવ નિરૂપાયો છે ?
- (૬) 'પોઠિયો' વાર્તાનું કથાનક કેવા પ્રકારનું છે ?
- (૭) શિવ અને પાર્વતી પૃથ્વીના પરિભ્રમણ વખતે શું કરતાં ?
- (૮) 'મલ્હાર' વાર્તામાં કોની કથા છે ?
- (૯) નાર્વારને જમાદારે શા માટે ગોળી મારી ?
- (૧૦) 'કાળા કરમનો કાળો મોહન, કાળુ એનું નામ'
- આ કયો અલંકાર છે ?
- (૧૧) ઉત્પ્રેક્ષા અલંકારની વ્યાખ્યા આપો.
- (૧૨) રૂપક અલંકારનું ઉદાહરણ આપો.